

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Controversia Vnica. De ratione propria, & quidditatiua mißionis diuinæ
personæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82303)

Sensus quæsti.

IAM dictum est in hoc ar. non solum definiri, an in sit missio diuinæ personæ, sed etiam quid sit, ut hic etiam aduertit Cai. ex eius enim quidditate cognoscitur esse. Et cum ex scripturis *Iuan. 6. 8. & 15.* certa fide constet missionem alicui personæ conuenire, sequitur hic præcipue missionis quidditatem inquiri.

Forma Textus.

CONCL. est. *Alicui diuinæ personæ conuenit mitti.* Probatur. Missio includit duo, primum est habitudo processionis à mittente, vel secundum imperium, vel secundum consilium, vel secundum originem: secundum est habitudo ad terminū, ad quē mittitur, ut aliquo modo esse ibi incipiat, vel quia prius ibi omnino non erat, vel quia incipit ibi aliquo modo esse, quo prius non erat; at utrumque conuenit alicui diuinæ personæ; ergo missio diuinæ personæ conuenire potest &c. Maior quo ad singulas partes declaratur exēplis, ut patet in textu. Minor probatur; quia alicui diuinæ personæ conuenit origo ex alia, vel alijs personis, & nouus modus existendi in alio, scilicet in creatura, ut patet in filio, qui dicitur esse missus à patre in mundum. &c.

Expositio Textus.

COLLIGUNT ex hoc & sequentibus articulis Torres, Bannes & Zumel. & alij expositores diffinitionem missionis, tam in communi quam in speciali, prout est missio diuinæ personæ: quarum examen ad subsequenter immediate pertinet controuersiam. Vide præterea apud Bannesium argumenta contra conclusionem & eius solutiones.

CONTROVERSID VNICA.

De ratione propria, & quidditativa missionis diuinæ personæ.

Sententia
Doctorem.

VASQ. disput. 170. duo dicit. Primum. Cai. in hunc a. & Ferrar. in 4. cont. gent. cap. 23. docent dupliciter usurpari posse missionem, tum præse & proprie pro æterna processione connotato nouo modo existendi in creatura: tum etiam latiori significatione pro sola manifestatione temporali. Secundum est. Omnia, quæ de missione diuinarum personarum in scriptura & Patribus traduntur, facilius constant, si dicamus missionē solū capi priori modo; quia de ratione missionis diuinæ personæ est, ut illa quæ mittitur, procedat substantialiter à mittente: ex quo deducit personam missam semper distingui realiter à mittente.

Suarez lib. 12. cap. primò dicit quinque. Primum. Magister in primo dist. 15. ait missionem nihil aliud esse, quam externam operationem alicuius temporalis effectus: & hanc sententiam (inquit) secutus est S. Th. ibi q. 3. a. 1. cum hac limitatione, ut missio dicat temporalem actionem, quatenus est à persona procedente ab alia, vel eam ut sic manifestat. Quæ sententia vel in rigore est falsa, vel diminuta saltem est. Secundum est. Missio diuinæ personæ est processio eius cum habitudine, seu connotatione temporalis effectus. Tertium in cap. 3. Omnis persona produciens potest etiam mittere, atque illa sola, & ita pater & filius possunt mittere, Spiritus S. autem non potest mittere. Quartum. Non quilibet persona produciens potest mittere

A quamlibet, sed solum eam, quam produciunt. Quintum. Distinctio illa duplicis significationis uerbi mittendi, qua utitur D. Th. in ar. 8. huius q. non habet sufficientem causam, nec est in usu scripturæ admittenda; vel quia uerbum mittendi inuoluit distinctionem, & aliquam processionē realem missi à mittente; vel quia altera significatio impropria est: & Scriptura cum proprietate est intelligenda, ubi aliud non constat.

AD HUIUS controuersie definitionem satis nobis erit ea colligere, quæ docet hic Sanctissimus præceptor, & art. 8. & in primo de ratione missionis diuinæ personæ, addita ueterum Thomistarum, scilicet Capreol. Caietan. & Ferrariensis explicatione. Hic igitur ait S. Doctor in missione communiter sumpta duo importari, scilicet processionem missi à mittente, vel secundum imperium, vel secundum consilium, vel secundum originem & nouitatem, vel nouum modum essendi in eo loco, vel re ad quam mittitur. Missio uero diuinæ personæ duo hic etiam dicitur importare, scilicet processionem originis à mittente, & nouum modū existendi in alio. In articulo autem ultimo huius quæstionis, ita loquitur. Si mittens designetur ut principium personæ, quæ mittitur: sic non quilibet persona mittit, sed solum illa cui conuenit esse principium illius personæ: & sic filius mittitur tantum à patre, Spiritus S. autem à patre & filio. Si uero persona mittens intelligatur esse principium effectus, secundum quem attenditur missio, sic tota Trinitas mittit personam missam. Hæc ibi. Sed in primo dist. 15. q. 3. a. 1. sapientia suæ thesaurum aperiens, perspicue dictæ ueritatis radicem ostendit dicens, sibi non probari sententiam Præpositiui & Altifiodorensis, asserentium missionem sumi aliquando proprie, & aliquando improprie siue communiter: & proprie sumptam importare distinctionem missi à mittente, communiter autem & improprie sumi pro influenza vel datione: atque ita dicunt Spiritum S. mittere se, quia dat se, vel quia inspirat se. Sed illis inquit S. D. consentiendum est, qui dixerunt proprie dici Spiritum S. mittere se; quoniam, ut ante diximus, missio duo importat, scilicet missum esse ab alio ratione auctoritatis quam importat, & effectum secundum quem nouo modo in aliqua creatura dicitur esse Spiritus San. Quapropter huius propositionis Spiritus S. mittitur, sensus est. Spiritus S. est ab aliquo, & fit nouo modo in aliquo, nulla tamen mutatione, facta circa ipsum.

Duo præterea notat ibidem S. D. Primum est discrimen illius propositionis seu locutionis, in qua prædicatur aliquod coniunctum de aliquo secundum esse: ab ea, in qua prædicatur fieri. Nam ad prioris ueritatem oportet coniunctum secundum utramque partem in esse subiecto: ut si dicam, Petrus est homo albus, oportet Petrum esse hominem, & esse album, nisi alterum diminuat rationem alterius, ut cum dicitur, Sortes est homo mortuus. Ad posterioris autem propositionis ueritatem, in qua prædicatur coniunctum secundum fieri, sufficit alteram totius coniuncti partem in fieri de subiecto prædicari: Nam ut uera sit hæc propositio, Petrus est nunc factus homo albus, satis est nunc esse factum album, quamuis non sit factus homo. Secundum quod ibidem notatur, est habitudo duplex, & ualde differens eius compositi, quod prædicatur de aliquo secundum fieri. Altera est ad factum de quo necesse est utramque

Resolutio.
Explicatur
ex doctrina
D. Th. quid
sit missio,
mitti, &
mittere, &
quibus per-
sonis conue-
niant: & eo
suscitantur o-
piniones
Valquezii,
& Suarez.

Spiritus S.
Sed illis inquit
S. D. consentiendum
est, qui
dixerunt
proprie dici
Spiritus S.
mittere se;
ibi se.

Nota diffe-
rentiam pro-
positionum
ex D. Tho.

que partem compositi prædicari ad minus secundum esse, quamuis alterum tantum prædicetur secundum fieri: vt si dicam, Petrus factus est homo albus, oportet Petrum esse hominem, & esse album, nisi alterum sit diminuens, vt dictum est; non autem est necesse Petrum fieri hominem, sed satis est fieri album. Altera verò habitudo compositi prædicati est ad facientem, de quo non est necesse prædicari tale compositum secundum vtramque sui partem, sed satis est, vt prædicetur secundum alteram, quia faciens non refertur ad factum, nisi secundum id, quod fit in ipso; vt si dicam, pictor facit parietem album, non oportet vtramque partem huius compositi quod est paries albus, à pictore fieri, vt scilicet faciat parietem, esse parietem, & esse album, sed sufficit, si parietem præexistentem faciat album.

Quid sit personam mitti.

Ex his deducit ibi S. D. ad hoc, vt persona dicatur missa, oportere vt sit ab alio, & fiat in aliquo secundum nouam habitudinem; quia missio denotat missum esse in aliquo, eo modo, quo prius non erat: ac proinde fieri in illo secundum illum modum importat quandam factionem secundum rationem: adeo, vt dicendo Spiritus S. est missus, fiat sensus, Spiritus S. factus est ens ab alio, existens in creatura per gratiam. Vnde quia pater à nullo est, non potest dici missus. Vt autem persona dicatur mittens, satis est, vt faciat personam existentem ab alio, esse in aliquo secundum nouam habitudinem: atque ideo cuiusque personæ conuenit facere alterum duorum, videlicet hoc quod est esse in aliquo secundum nouam habitudinem, dicetur mittere, quamuis non sit principium personæ missæ. Et quia tota Trinitas (inquit) ibi S. D.) facit Spiritum S. esse in aliquo secundum nouam habitudinem propter donum totius Trinitatis collatum: ideo tota Trinitas dicitur mittere Spiritum Sanctum, & ipse seipsum mittere.

Tota Trinitas.

Et ex hoc eodem principio deducit in articulo ibidem seq. Spiritum S. & totam Trinitatem mittere filium, secundum quamlibet missionem. Et in articulo primo proponit hoc argumentum ibi tertium. *Missio ponit exitum missi à mittente: sed nulli personæ conuenit exire à seipsa; ergo nulli personæ conuenit mittere se.* Cui sic respondet. Dicendum, quod missio non ponit tantum exitum, sed cum hoc aliquid aliud, scilicet esse in creatura secundum nouam habitudinem: & quamuis secundum alterum, scilicet exitum non referatur ad se sicut ad principium, tamen secundum vtrumque, communiter refertur ad se sicut ad principium; ipse enim facit se existentem ab alio secundum nouam habitudinem esse in aliquo, ratione perfectionis quam illi confert.

Ex hac D. Tho. doctrina hucusque proposita Capr. in 1. dist. 15. q. vnica duas statuit conclusiones. Prior est. Soli Patri in diuinis repugnat missio. Posterior est. Mittere personam diuinam proprie conuenit patri, & filio, sed minus proprie conuenit Spiritui S. quam probat; quia mittere dicit rationem principij in mittente: vbi ergo mittens est principium pluriū pertinentium ad missionem, verius videtur ei competere ratio mittentis: sed sic est de patre & filio, non autem de Spiritu S. qui dum mittit filium, non est eius principium, sed effectus missionis.

Cai. autem in ultimo huius quæst. articulo paucis mentem D. Thom. complexus, nodum propositæ difficultatis attingit, ac planè soluit dicens, missionem esse nomen multiplex, multas

habens intentiones siue significationes: quemadmodum nomina de quibus agitur in quinto Metaph. Nam primaria dicti nominis intentio est processio missi à mittente secundum se, & secundum nouum modum essendi: secundaria verò eiusdem nominis intentio est processio missi secundum se ab aliquo, siue sit mittens, siue quæuis alia persona &c. & hæc intentio reducitur ad primam, tanquam ad potiorem. De primaria loquitur D. Thom. in hoc art. de secundaria verò in ultimo, cum ait totam Trinitatem mittere personam missam. In quo sensu intelligenda sunt verba illa Isaie 48. *Dominus misit me, & Spiritus eius*, vt exponit ibi Hieron. & Amb. lib. 2. de Spiritu S. c. 1. Chryl. in Hom. detis. & adorando Spiritu, Aug. 2. de Trinit. c. 6. Euseb. lib. 5. de demonst. cap. 6. & Concil. Tol. 11. in cōfess. fidei.

Sed ait Suarez dominum ibi introduci loquentem vt hominem, & sic merito dicere se esse missum à Spiritu S. quia Spiritus S. illum sanctificauit & vnxit oleo diuinitatis, quando in Virginem superuenit, & illud quod ex ea natum est Sanctum, de purissimis eius sanguinibus formauit, & ad redimendos & illuminandos homines misit, iuxta illud Isaie 16. *Spiritus domini super me, eo quod vnxit me: ad euangelizandum pauperibus misit me; ita, vt quædammodum verbum vt homo à Spiritu S. procedit, quia de Spiritu S. est, iuxta illud Luca primo. Quod in ea natum est, de Spiritu S. est: sic etiam sit ab eo missum.* Sed hæc missio (inquit Suarez) non est ea de qua nunc loquimur; quia non cadit in diuinam personam, vt diuina est; cū nō fiat sine mutatione aliqua eius, qui mittitur; nos autem loquimur de missione diuinæ personæ, vt diuina est. Sic nunquam legitur in Scriptura, quod Spiritus S. aliquam personam mittat. Hæc ille. Sed hoc ipso, quod filius persona est ab alio, scilicet à patre existens, & opere Spiritus S. concipitur in vtero virginis, & consequenter nouo modo fit existens in creatura, dicitur missus iuxta secundariam huius nominis significationem superius explicatam. Neque necesse est, vt missio cadat in diuinam personam, vt diuina est, id est quoad intrinsecam diuinitatis essentialia vel personalia, ad hoc vt vna persona dicatur ab alia mitti: sed satis est missionem cadere in diuinam personam quoad ea, quæ illi conueniunt per ordinem ad extrinsecum, siue illud sit assumptio, aut terminatio creatæ naturæ, quæ personæ filij conuenit vt diuina est: non tamen secundum se, id est secundum intrinsecam præcisè sumptam, sed prout hypostasis est: non diuinæ tantum, sed etiam humanæ naturæ, vt expressè docet Aug. lib. 4. de Trin. cap. 20. dicens: *Non tantum dicitur missus filius, quia Verbum caro factum est, sed etiam Verbum est missum, vt caro fieret.*

Sed ait Suarez se non videre sufficentem causam significationis dictæ vocis multiplicandi. Nam reuera (inquit) non potest præscindī à persona mittente. At nulla dictarum significationum præscindit à persona mittente, vt patet ex discursu D. Thomæ in 1. supra notato. Deinde congenita D. Thomæ Patrum reuerentia distinctionem illam intentionum seu significationum necessariò postulabat, vt plana in dictis eorum veritas saluaretur, vt etiam aduertit Caiet. in ultimo huius q. articulo; quem in vfu terminorum sequitur Ferrarientis in dicto cap. 23.

Ex dictis perspicue constat primò male Vasquezium imposuisse Cier. & Ferrar. distinctionem

Obiectio Suarezij.

conf.

Repl. Suarezij.

D. Thomæ modestia.

Impositura Vasq. dist.

